

Józef Wroceński

Doktorat Ks. Adama Ornatka

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 42/1-2, 291-292

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z ŻYCIA WYDZIAŁU PRAWA KANONICZNEGO ATK

Prawo Kanoniczne
42 (1999) nr 1-2

Doktorat Ks. Adama Ornatka

Dnia 14 grudnia 1998 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej ks. mgr. Adama Ornatka, kapłana archidiecezji warmińskiej, absolwenta Wydziału Prawa Kanonicznego ATK. Doktorant przedłożył Radzie Wydziału pracę pt. *Recepcja prawa powszechnego w synodach warmińskich okresu międzywojennego. Studium historyczno-prawne*. Promotorem rozprawy był ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski, Dziekan Wydziału. W charakterze recenzentów wystąpili: ks. prof. dr hab. Jan Dudziak (PAT) i ks. prof. dr hab. Marian Fąka (ATK).

Ks. A. Ornatka podjął się, w oparciu o metodę historyczno-prawną, analityczną i porównawczą, nietatwego tematu badawczego, mianowicie recepcji prawa powszechnego w Kościele partykularnym. Zadanie to Autor opracował na przykładzie diecezji warmińskiej w wyznaczonych przez siebie cezurach czasowych ograniczając się do okresu międzywojennego, ponieważ w tym okresie odbyły się dwa synody diecezjalne zwołane do Braniewa w 1922 r. i 1932 r. Dodatkową trudność sprawił fakt, że diecezja warmińska w tym okresie znajdowała się poza granicami państwa polskiego; początkowo w obrębie państwa pruskiego, strzegąc swojej egzempcji, a następnie od 1929 r., na mocy konkordatu z Prusami weszła w skład metropolii wrocławskiej. Autor w swojej pracy był więc niejako zmuszony uwzględnić koegzystencję prawa kościelnego z prawem państwowym, które w wielu sprawach określało obszary działania Kościoła katolickiego na Warmii. Zasadniczy problem badawczy stanowi zatem odpowiedź na pytania: na ile było możliwym, w warunkach jakie istniały w Prusach Wschodnich, przyjęcie i zrealizowanie rozwiązań prawnych zawartych w pierwszym Kodeksie Prawa Kanonicznego oraz czy diecezja warmińska w tym procesie recepcji wypracowała jakiś własny, sobie charakterystyczny sposób postępowania, czy też dokonywał się ten proces w ramach działań integracyjnych zauważalnych w innych diecezjach prusko-niemieckich.

Rozprawa została podzielona na siedem rozdziałów poprzedzonych wstępem. Bibliografia znalazła się na końcu opracowania, po jego zakończeniu. W pierwszym rozdziale zostały omówione uwarunkowania historyczne, prawne, narodowościowe i społeczne w jakich istniała diecezja warmińska, a które zdaniem Autora miały wpływ na recepcję prawa powszechnego. Rozdział drugi Autor poświęcił warmińskim synodom diecezjalnym, odbytym w okresie międzywojennym. W związku z odmiennymi okolicznościami ich zwołania jak i samych obrad Autor uznał za konieczne odrębne omó-

wienie każdego z nich. W rozdziale trzecim Autor zajął się szeroko pojętą formacją do kapłaństwa w Akademii Państwowej jak i w biskupim seminarium duchownym. Zwrócił też uwagę na wielorakie formy dokształcania duchowieństwa i jego formację ascetyczną. Rozdział czwarty dotyczy organizacji nauczania kościelnego w szkołach. Doktorant zwrócił tu uwagę na zagadnienia związane z przygotowaniem dzieci do pierwszej spowiedzi i komunii św., ponadto omówił wpływ rodziców na formy kształcenia dzieci, sprawę formacji katechetów, egzekwowanie misji kanonicznej. W rozdziale piątym omówiony został nowy styl życia wiernych po zakończeniu I wojny światowej, który odzwierciedlił się w zwyczajnych i nadzwyczajnych sposobach duszpasterstwa. Ponadto omówione zostało sprawowanie sakramentów oraz wysiłki zmierzające do opracowania diecezjalnego rytuału. Z kolei rozdział szósty Autor poświęcił działalności stowarzyszeń wiernych w diecezji warmińskiej, szczególnie zaś Akcji Katolickiej i zrzeszeniu *Caritas*. Na tym tle ukazał problemy zaangażowania apostolskiego wiernych świeckich. Wreszcie w rozdziale siódmym Doktorant zajął się sprawami administracyjnymi oraz kwestią uposażenia duchowieństwa diecezji warmińskiej.

Rozprawa zawiera bogatą bazę źródłową i obszerną literaturę, także obcojęzyczną. Autor naświetlił wiele dyskusyjnych kwestii historycznych i prawnych dotyczących Kościoła warmińskiego, który jak wiadomo po II wojnie światowej znalazł się w granicach państwa polskiego. Można więc śmiało powiedzieć, że rozprawa stanowi poważny wkład w rozwój badań dotyczących historii kościelnego prawa partykularnego. Warto też dodać, że recenzenci również podkreślali wartość naukową rozprawy oraz fakt, że jej Autor umie postawić problem i potrafi go rozwiązać.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego ATK, biorąc pod uwagę wyniki egzaminu doktorskiego, właściwy dla tego typu rozpraw walor naukowy, a także opinie recenzentów oraz pozytywny wynik obrony, nadała ks. mgr Adamowi Ornatkowi stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

Ks. Józef Wroceński SCJ

Doktorat S. Jeleny Byś

Na Wydziale Prawa Kanonicznego ATK w dniu 14 grudnia 1998 roku odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej s. mgr Jeleny Byś ze Zgromadzenia Sióstr od Aniołów, absolwentki tegoż Wydziału. Doktorantka przedstawiła Radzie Wydziału pracę pt. *Sytuacja prawna związków wyznaniowych w Federacji Rosyjskiej (1990-1997)*, napisaną pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Józefa Krukowskiego. Recenzentami rozprawy byli ks. prof. dr hab. Henryk Misztal (KUL) i ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski (ATK).